

РЕШЕНИЕ № СЗ-15-ПР/2015 г.
за преценяване на необходимостта от извършване на оценка на въздействието върху околната среда

На основание чл. 81, ал. 1, т. 2 и чл. 93, ал. 1, т. 1, ал. 3 и ал. 5 от Закона за опазване на околната среда, чл. 7, ал. 1 и чл. 8, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда (Наредбата за ОВОС) чл. 31 ал. 4 и ал. 6 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР), чл. 2 ал. 1, т. 1, чл. 4, чл. 40 ал. 3 и ал. 4 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредбата за ОС) и представената писмена документация от възложителя по Приложение № 2 към чл. 6 от Наредбата за ОВОС, по чл. 10, ал. 1 и 2 от Наредбата за ОС представени становища от Регионална здравна инспекция гр. Стара Загора

РЕШИХ

да не се извършва оценка на въздействието върху околната среда и оценка на съвместимост с предмета и целите на опазване в защитените зони за

инвестиционно предложение Изграждане на инсталация за добив на растителни мазнини и биодизел в УПИ I – 568, кв. 150 по плана на с. Опан, общ. Опан, което няма вероятност да окаже значително отрицателно въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в защитени зони

с възложител „Агро Гаранти“ ООД, гр. Стара Загора, ул. „Св. Княз Борис“ 115.

МОТИВИ:

I. Характеристики на предлаганото строителство, дейности и технологии: обем, производителност, мащабност, взаимовръзка и кумулиране с други предложения, ползване на природни ресурси, генерирани отпадъци, замърсяване и дискомфорт на околната среда, както и риск от инциденти:

- Предвидената дейност попада в Приложение № 2, т. 6, б. „а“ на Закона за опазване на околната среда - „обработка на междинни продукти и производство на химични вещества и смеси“, за която на основание чл. 93, ал. 1, т. 1 от ЗООС, следва да бъде извършена преценка на необходимостта от извършване на ОВОС.
- В хода на процедурата за преценяване необходимостта от ОВОС дружеството не е заявило желанието си за прилагане на изключението по чл. 118, ал. 2 от ЗООС и не е представило информация в обхвата на чл. 99а, ал. 1 от Закона за околната среда. Поради това в настоящето решение не биха могли да се включат мотиви за потвърждаване на използването на НДНТ.
- Според представената информация за преценяване необходимостта от извършване на ОВОС, в която е описана характеристиката на предлаганата дейност, инвестиционното предложение предвижда изграждане на инсталация за добив на растителни мазнини и биодизел. Добивът на растителни масла и биодизел ще се извършва по следната технологична схема:

Добив на растителни масла: Доставка на суровина - слънчоглед ще се извършва с камиони, ще се претегля на кантар и ще постъпва в приемна шахта, от където с помощта на елеватори ще се разпределя в силози за съхранение на суровина. Периодично от тези силози ще става подаване на суровината за почистване и сушене. Така подготвената суровина постъпва в машина за белене - отделяне на люспата от семето. Обеления слънчоглед се подлага на пресоване, при което се получава сурово слънчогледово масло и слънчогледов шрот - продукт за фураж на животни. Отделеното масло постъпва в резервоар за съхранение на масло. Люспата се транспортира в силоз за люспи. Капацитетът на инсталацията възлиза на 50 т/денонощие сурово растително масло. Предвидена е възможност за производство на т.н. слънчогледово брашно, което се добива

чрез смилане на обеления слънчоглед в мелница, т.е. в този режим на работа не се извършва пресоване на слънчогледа. Слънчогледовото брашно следва да се разглежда като междинен продукт от работата на инсталацията. При използване на технологията няма да се прилагат методи за рафиниране и екстракция с органични разтворители /хексан/. Масло ще се добива единствено по пресовия метод.

Добив на биодизел чрез киселинно-алкална катализа: Производството на биодизел ще се извършва от растителни масла, отработено олио и свободни мастни киселини. Последните са отпадъчни продукти от вторичното рафиниране на мазнините, каквито процеси на площадката няма да се извършват. Свободните мастни киселини ще се доставят с автоцистерни от различни предприятия и ще се използват директно като суровина. В практиката тази суровина е прието да се нарича „соапшок” и съдържа основно 80% мастни киселини, 18 % масла и до 2% вода /влага/. На площадката, суровините ще се разтоварват с резервоар за суровина, след което ще постъпва в сушилна колона за отделяне на съпътстващата влага, посредством нагряване с пара, получена в парова станция на инсталацията. Обезводнената суровина се смесва с метанол в реактор, в който предварително е добавен катализатор конц. сярна киселина. Сместа се нагрява до определена температура и при непрекъснато разбъркване за период около 3 часа протича естерификация на мастните киселини с метанола, при което се формират метилови естери на висшите мастни карбоксилни киселини /биодизел/. Излишък от метанол се дестилира и се използва отново. Сярната киселина /отработен катализатор/ се изпуска в сборник за отработен кисел катализатор. От реактора, реакционната смес, състояща се от метилови естери (биодизел) и нереагирани масла, намиращи се в изходната суровина, се отправят на втори стадий реакция с метанол, но вече в присъствие на катализатор калиева основа. Този катализатор катализира преестерификацията на маслата. Процеса се води в реактор с бъркалка и протича за около 20 мин. Получава се биодизел и глицерин, в който се намира излишъка от метанола и отработения катализатор - калиева основа. Излишъка от метанол се одестилира и се използва отново. Долния слой от глицерин и намиращ се катализатор постъпват в резервоар за отработен алкален катализатор. Горния слой в реактора представлява почти чист биодизел с незначителни количества /до 2-5 %/ мастни киселини и до 0,1% суспендирани сапуни, получени в резултат на странична реакция на алкалния катализатор с мастни киселини. С цел отстраняване на тези сапуни се прилага т.н. контактно пречистване с помощта на адсорбенти /магнезиеви силикати/. Адсорбента се добавя в смесител към биодизела и се разбърква. Сместа се филтрува през филтър преса за отделяне на адсорбента и адсорбираните по него сапуни. Течната фаза - биодизел с 2-5% мастни киселини се подлага на вакуумдестилация в едностепенна вакуум колона. Като дестилат започват да дестилират по-нискокипящите метилови естери /биодизел/ и те директно постъпват в резервоар за съхранение на готов биодизел. Като кубов остатък в колоната остават мастните киселини, които от колоната се връщат на рецикл в стадия на киселинна катализа. От сборника за отработен кисел катализатор, отработената сярна киселина се подава в реактор-неутрализатор. В този реактор се подава и отработен алкален катализатор /смес от калиева основа и глицерин/ от сборника за съхранението му. Реакционната смес се донейтрализира с добавяне на 25% воден разтвор на амонячна вода. Получава се смес от калиев сулфат и амониев сулфат и се отделя вода. Температурата в реактора се повишава за изпарение на отделената при реакцията вода. Намиращите се соли от калиев и амониев сулфат кристализират тъй като са неразтворими в глицерин. Тази смес с подлага на филтруване за отделяне на солите от глицерина. Получените соли са смесен калиево-азотен тор и се прилагат успешно в селското стопанство за наторяване на варовикови почви. Глицеринът се пречиства чрез вакуумдестилация до технически глицерин и може да се продава като суровина за козметичната промишленост, като също така може да се прилага като алтернатива за гориво за промишлени котли и успешен заместител на фосилни минерални течни горива /промишлен газьол и мазут/. Операторът предвижда такава употреба на глицерина - като гориво в парова станция за обезпечаване на инсталациите с технологична пара. За разпалване на котлите ще се използва минимална част от произведения биодизел. Инсталацията за биодизел е с капацитет 50 т/денонощие.

Производство на пелети от слънчогледова люспа: Отделената люспа при белене на слънчогледовото семе ще се формова в пелетираща машина до получаване на пелети,

които намират добър прием като гориво в битови отоплителни инсталации. Производствения капацитет достига 30 т/денонощие. Чрез избраната технология за преработка на суровина и добив на растителни масла и биодизел се избягва употребата на органични разтворители – хексан; не се генерират отпадъци при производството на растителни масла; дава се възможност за преработване на отработени масла и сапшчок; получава се глицерин, който може да се използва като суровина за козметичната индустрия или като екологично чисто гориво, получено от ВЕИ; получени субпродукти имат конкретно предназначение; налице е възможност за утилизация на отработените катализатори в инсталацията и получаване на смесен калиево-амониев тор с добро приложение в селското стопанство; инсталацията се характеризира с много добри екологични показатели - нулеви емисии на парникови газове в атмосферата. Емисиите от въглероден диоксид, формирани при изгаряне на възобновяеми горива се третират с нулев емисионен потенциал. Отсъствие на промишлени отпадъчни води от измиване на биодизел и липса на консумация на свежа вода. Избягване употреба на фосилни горива - природен газ, дизелово гориво, мазут и др. В тази връзка е направен извод, че обема и мащабността на инвестиционното предложение няма да окажат значително въздействие върху околната среда.

- Разглежданата площадка предвидена за реализация на инвестиционното предложение има връзка с други съществуващи и одобрени с устройствен или друг план дейности. В РИОСВ Стара Загора е разгледано и одобрено инвестиционно предложение за производство на слънчогледово масло и биодизел в района на с. Опан. Предвидената технология на настоящото предложение и разположението му спрямо одобрената инсталация, която към настоящия момент е с преустановена дейност не предполагат увеличаване на въздействието на инвестиционното предложение върху околната среда или т.нар. кумулиране с други предложения.
- От дейността на инсталацията не се очаква значително въздействие върху повърхностни и подземни води, тъй като за дейността са нужни ограничени количества свежи води, добивани от собствен сондажен кладенец - главно за санитарно - битови цели и за измиване на съоръженията. Също така от дейността ще се формират единствено битови води и води от измиване, отвеждани като смесен поток във водоплътна изгребна яма с обем 100 куб.м. Водите не съдържат опасни и приоритетно опасни вещества, изброени в Списък 2 на Наредба 6. Същите ще се предават за обезвреждане в градска ПСОВ.
- Инвестиционното предложение предвижда изграждане на инсталация за добив на растителни мазнини и биодизел. Производството на биогорива по предложената технология не е свързано с добив на подземни богатства и използване на невъзобновими природни ресурси, което да доведе до трайни невъзстановими физически промени в района. Предложения терен е урбанизиран със стопански сгради, като няма да се променя предназначението и да се усвояват земеделски земи. На разглежданата територия ще настъпят инфраструктурни подобрения, което ще допринесе за опазването на околната среда.
- При строителството на инсталацията ще се образуват ограничени количества строителни отпадъци, които ще бъдат извозени на определено от общината място. При експлоатацията на инсталацията ще се образуват неголеми количества производствени отпадъци - кубов остатък, съдържащ глицерин, който ще се пречиства чрез вакуумдестилация до технически глицерин и може да се продава като суровина за козметичната промишленост, като също така може да се прилага като алтернатива за гориво за промишлени котли и успешен заместител на фосилни минерални течни горива /промишлен газьол и мазут/. Битовите отпадъци ще се събират в контейнери и ще се извозват на определено от община Опан място.
- Реализацията на инвестиционното предложение няма да доведе до замърсяване и дискомфорт на околната среда. Характерът на инвестиционното предложение ще предизвика натоварване и известен дискомфорт на околната среда при строителството и експлоатацията, свързано с шумово натоварване на площадката от работата на строителните машини и транспортните средства. То ще бъде минимално, локализирано

само в рамките на ограничен район – работната площадка и няма да предизвика трайно въздействие върху населението на с. Опан, растителния и животинския свят.

- Летливи органични съединения биха могли да се отделят от някое от съоръженията, но те ще дифузират бързо в атмосферния въздух и ще бъдат ограничени в района на инсталацията. Единствен емитер на емисии в атмосферния въздух се явява паровата централа, която осигурява захранване на инсталациите с технологична пара, като за нея се предвижда използване на гориво от ВЕИ - глицерин.
- Известен риск от инциденти съществува единствено при строителството и експлоатацията на площадката, но при вземане на необходимите мерки, свързани със стриктното спазване на изискванията на безопасност на труда, те ще бъдат сведени до минимум.

II. Местоположение, в това число чувствителност на средата, съществуващото ползване на земята, относителното наличие на подходящи територии, качеството и регенеративната способност на природните ресурси в района:

- Инвестиционното предложение ще бъде реализирано в УПИ I – 568, кв. 150 по плана на с. Опан, общ. Опан, с обща площ 28,631 дка. Имотът е собственост на възложителя, с начин на трайно ползване „стопански двор“ със съществуващи сгради и изградена инфраструктура. Реализацията на инвестиционното предложение не предполага отрицателно въздействие върху качеството и регенеративните способности на природните ресурси в района.

III. Способността за асимилация на екосистемата в естествената околна среда:

- Представената от възложителя информация за преценяване необходимостта от извършване на ОВОС описва биологичното разнообразие в района и защитените територии. Разглежданата площадка не засяга защитени зони от Европейската екологична мрежа Натура 2000. Най-близко разположената зона е „Река Мартинка“ с код BG 0000442, предназначена за опазване на местообитанията. Не се засягат защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии (ЗЗТ). Разглежданата площ е урбанизирана, с изградена инфраструктура и съществуващи в имота постройки. До площадката на обекта има съществуващи пътища и не е необходима тяхната промяна или изграждане на нови пътища. Според извършената оценка за съвместимост реализацията на инвестиционното предложение няма да окаже отрицателно въздействие върху предмета и целите на защита в защитената зона, която цели дългосрочно опазване на биологичното разнообразие. Инвестиционното предложение не засяга по никакъв начин ключови елементи на защитената зона и няма да увреди съседни местообитания или популации на защитени видове. Това води до извода, че екосистемите в естествената околна среда на защитените със закон територии и местообитания, планинските и гористите местности, районите в които нормите за качеството на околната среда са нарушени, силно урбанизираните територии, защитените територии на единични и групови паметници на културата, определени по реда на Закона за паметниците на културата и музеите, териториите и/или зоните и обектите със специфичен санитарен статут или подлежащи на здравна защита няма да бъдат засегнати и екосистемата ще асимилира реализираното инвестиционно предложение.

IV. Характеристиките на потенциалните въздействия – териториален обхват, засегнато население, включително трансгранични въздействия, същност, големина, комплексност, вероятност, продължителност, честота и обратимост:

- Териториалният обхват на въздействие в резултат на строителството и експлоатацията на инвестиционно предложение е ограничен и локален в рамките на разглеждания УПИ I – 568, кв. 150 по плана на с. Опан, общ. Опан.

- Инвестиционното предложение ще се реализира в имот с добре изградена пътна инфраструктура. Местоположението отговаря на санитарно - хигиенните изисквания за здравна защита на селищната среда. Това води до извода, че засягането на населението ще бъде краткотрайно, временно и епизодично и ще се определя субективно от различните индивиди.
- Съгласно представено становище на Регионална здравна инспекция гр. Стара Загора с изх. № ВП-ЗК-8/19.01.2015 г. при реализация на инвестиционното предложение не се очаква въздействие и риск за човешкото здраве, при спазване на нормативните изисквания за този вид дейност, българското и европейско законодателство за опазване здравето на хората.
- Реализацията на инвестиционното предложение не предполага трансгранично въздействие, тъй като площадката е много отдалечена от границата на Република България.

V. Обществен интерес към предложението за строителство, дейности или технологии:

- Възложителят е уведомил за намерението си общ. Опан и засегнатото население. Не са депозираны мотивирани възражения по законосъобразност, относно реализацията на инвестиционното предложение.

VI. При спазване на следното условие:

1. Да се подаде заявление за издаване на комплексно разрешително на основание чл.117 ал. 1 от Закона за опазване на околната среда в Изпълнителната агенция по околна среда гр. София. Съгласно чл. 118, ал. 1 от същия закон комплексното разрешително по чл. 117 е задължително за издаване на разрешение за строеж.
2. При производство на количество над 1 тон/годишно биодизел, да се извърши регистрация на веществото в Европейската агенция по химикалите, съгласно чл. 6 от Регламент 1907/2006 (ЕО) REACH.

На основание чл. 93, ал. 7 от Закона за опазване на околната среда решението губи правно действие, ако в срок 5 години от датата на издаването му не е започнало осъществяването на инвестиционното предложение.

Настоящото решение не отменя задълженията на възложителя по Закона за опазване на околната среда и други специални закони и подзаконовни нормативни актове и не може да служи като основание за отпадане на отговорността съгласно действащата нормативна уредба.

При промяна на инвестиционното предложение, на възложителя или на някои от обстоятелствата, при които е било издадено настоящето решение, възложителят/новият възложител трябва да уведоми РИОСВ, гр. Стара Загора, до 14 дни от настъпването им.

Решението може да бъде обжалвано по реда на Административно – процесуалния кодекс пред Министъра на околната среда и водите или пред Административен съд - Стара Загора в четиринадесет дневен срок от предоставянето му.

РУМЯНА ДИМИТРОВА

И.Д. Директор на РИОСВ-Стара Загора

/Съгл. Заповед № РД-983/22.12.2014 г.

на Министъра на околната среда и водите/

23.01.2015 г.